

Cena egzemplarza zł 3
Pobieranie wyższej opłaty
jest nadużyciem

ILUSTROWANY

Prenumerata
miesięczna 60
wynosi zł 60
+ 10 zł za dorę-
czenie zamiejsc.
+ 5 zł za dorę-
czenie miejscowe

KURIER POLSKI

Rok II
Telefony Centrali w Bydgoszczy 33-41 i 33-42 (czynne całą dobę)
Centrala zamiejscowa 90 Rozmównica publiczna 19-07
Sekretariat redakcji przyjmuje codziennie od godziny 10 do 12

Czwartek, dnia 4 lipca 1946 r.

Wydawca: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „KURIER”
Konto PKO „ZRYW” Nr VI-135 PKO „I.K.P.” Nr VI-140
Konto bieżące: Bank Związku Spółek Ziemskich w Bydgoszczy
Nr 178

Prokurator Jackson przybywa na proces Greisera

Hitler miał uciekać z Rzeszy do Gdańska

POZNAŃ (tel. wł.). W trakcie po-
niedziałkowego popołudniowego po-
siedzenia Trybunału w procesie prze-
ciwko Greiserowi zeznawał świadek
oskarżenia o losie dzieci wywiezio-
nych ze zniszczonej przez Niemców
czeskiej wsi górniczej, Lidice, Czech,
Franciszek Polacki.

Co się stało z dziećmi z Lidic?

Lidice, jak wiadomo, zniszczyli
Niemcy po śmiertelnym zamachu na
protektora Czech i Moraw Reinhard-
ta Heidricha, twórcy zbrodniczej
przysięgi gestapo t. zw. SD. Po
wymordowaniu mężczyzn i wywiezie-
niu kobiet do obozów koncentracyj-
nych, dzieci z Lidic, mające wyma-
gane przez Niemców znamiona raso-
wości, przesyłano do Łodzi. Następ-
nie dzieci czeskie zostały ułożone w
Puszczykowie pod Poznaniem, póź-
niej oddane pod opiekę rodzin nie-
mieckich. Spośród poważnej liczby
dzieci odszukiwanych po wojnie,
większa ich część rodzin swoich nie
mogła sobie przypomnieć.

Świadek dr Baumgarten, dyrektor
biblioteki uniwersyteckiej w Pozna-
niu, przedstawił straty, jakie biblio-
teka oraz inne księgozbiory w Pozna-
niu poniosły na skutek niemieckiej
polityki niszczenia drukowanego sło-
wa polskiego.

Oświadczenia Hermana Rauschninga

Niemalą sensację wywołały zezna-
nia Niemca gdańskiego, Rudolfa
Gamma, który również występował

Sensacyjne zeznania Niemca Rudolfa Gamma — Ujawniają się kulisy zbrodniczej polityki ministra Becka

(Od specjalnych korespondentów „IKP”)

w sądzie z ramienia oskarżycieli. W
zeznaniach swych świadek często
powoływał się na oświadczenia i o-
pinie Hermana Rauschninga, po-
przednika Greisera na stanowisku
prezydenta senatu. Z Rauschningiem
utrzymywał świadek bliskie stosun-
ki, zna wobec tego dobrze powody
jego ustąpienia, a właściwie uciecz-
ki z Gdańska. Tenże Rauschning o-
świadczył, że w 1932 r. Hitler
pytał go, czy mógłby na wypadek,
gdyby musiał uchodzić z Rzeszy, ja-
ko emigrant polityczny mógł znaleźć
w Gdańsku schronienie i przenieść
centralę swej partii do tego miasta.
Rauschning opuścił stanowisko pre-
zydenta senatu ponieważ denucja-
wano go niejednokrotnie w Berlinie
za jego uczciwą politykę porozumie-
nia z Polską.

Propozycja Edena i odpowiedź Becka

W r. 1937, kiedy stosunki w Gdań-
sku były już mocno napięte, wy-
stąpił — według świadka — minister
spraw zagr. Wielkiej Brytanii, Eden,
z propozycją rozpisania nowych wy-
borów do Volkstagu. Projektowi te-
mu przeciwstawił się min. Beck,
twierdząc, „że takie załatwienie spra-
wy jest niepotrzebne”. Świadek o-
świadczył dosłownie: „Polityka Be-
cka i jego samego nie rozumiem. Jak-

że mógł on bowiem, po tym wszyst-
kim, co się do tego czasu już stało,
wierzyć Hitlerowi. Niestety, min.
Beck nie był w tej mierze odosobo-
niony”.

Mordowanie Gdańszczan

Na zapytanie prokuratora o dąże-
nia Gdańska, wyrażającym się w
znany powiedzeniu „Zurück zum
Reich”, oświadczył Gamm, że była to
propaganda robiona w Berlinie i
Gdańskowi narzucona. Opornych i
wyrażających krytyczne uwagi Gdań-
szczan mordowano i zamykano w
więzieniach. Na ulicę wychodziły na-
tomiasz rozwrzeszczane gromady
chłopców i dziewcząt hitlerowskich,
które to grupy, jak papugi, dekla-
mowały wyuczone frazesy. Nie nale-
ży jednak sądzić, że cały Gdańsk był
hitlerowskim. Polityka hitlerowska
w Gdańsku miała już w tym czasie
charakter owego przesławionego
handlu o krowę na jarmarku. Raz
ciągnięto bydło za rogi, drugi raz za
ogon i tak usypiano czujność publicz-
nej opinii w Polsce i w świecie. Grei-
ser widział wprawdzie w Forsterze
swojego konkurenta, ale musiał za-
wsze tak tańczyć, jak Forster zagwi-
zdał. Greiser był jednak dużo inte-
ligentniejszy od Forstera.



Fragment obozu koncentracyjnego w
Zabikowie. Studzienka, w której to-
piono żywcem więźniów.

Greiser i Forster odpowiedzialni na spółkę

Świadek nie może powiedzieć, czy
ambicja, czy też oportunizm pchały
Greisera na drogę załatwienia spraw
Gdańska w sposób, w jaki tego póź-
niej dokonano. W efekcie jednak ten
rozwój wypadków w Gdańsku złożył

⊕ Ciąg dalszy na stronie 2-ej.

Premier Indonezji odnalazł się

LONDYN (PAP). Agencja Reute-
ra donosi z Batawii, premier rządu
indonezyjskiego dr Sutan Sjahrir,
który zniknął w tajemniczych oko-
licznościach 3 dni temu, powrócił sa-
molotem do Batawii. Oświadczył on,
że został porwany przez grupę mło-
dych ludzi, którzy zostali do tego
prawdopodobnie namówieni przez pe-
wne stronnictwo polityczne

O rewizje dotychczasowego stanu rzeczy

Poznań, w czerwcu

Przewodniczący Komitetu Eko-
nomicznego Rady Ministrów min.
Minc zabierał nie bez powodu za-
pewne w ostatnim czasie dwu-
krotnie głos w sprawie gospodar-
czo-prawnej sytuacji przedsięw-
zięcia prywatnej. Minister prze-
ciwstawił się, jak ostatnio w Po-
znaniu, pogłoskom, jakoby refor-
my, które ustrój gospodarczy kra-
ju, pchnęły na nowe tory, miały
charakter przejściowy; wcześniej
natomiast w odniesieniu do inicja-
tywy prywatnej stwierdził mini-
ster wyraźnie, że ma ona w pla-
nach gospodarczych rządu swe
właściwe i odpowiednie określone
miejsce i rzeczą rządu będzie za-
dania tego zgodnie z ustawami i
jego intencjami przypilnować. W
efekcie tego stanowiska muszą
więc zniknąć tendencje dyskrymi-
nacyjne czy akty samowoli, na ja-
kie tu i ówdzie ze strony niektó-
rych organów administracyjno-go-
spodarczych narażona jest inicja-
tywa prywatna.

Nie potrzebowałby zapewne mi-
nister Minc zabierać w tej sprawie
głosu, gdyby sytuacja gospodarcza
w nowym porządku prawnym nie
następczała pewnych trudności,
gdyby po prostu panowała jasność
w rozgraniczeniu i koordynacji
tych dwu przeciwstawnych sobie
czynników w naszej gospodarce
narodowo-publiczno-społecznej i
prywatnej, którym ustawa prze-
ciwież wyraźnie wyznaczyła rolę, ja-
ką mają do spełnienia i wytyczyła
granice ich działalności.

Jesli w pierwszym rzędzie nie nie
jest jeszcze tak, jak być powinno,
to dzieje się to m. in. dlatego, że
ustawa o nacjonalizacji przemysłu
i prywatnej inicjatywie gospodar-
czej ma dotąd tylko ramowy cha-
rakter tak, że wobec braku rozpo-
rządzenia wykonawczego do usta-
wy w dziedzinie wzajemnych sfo-
sunków prawno-gospodarczych pa-
nuje jeszcze pewna płynność.

Stąd niepewność w prywatnych
sferach gospodarczych, stąd dowol-
ność w interpretowaniu ustawy
przez państwowe czynniki gospo-
darcze, stąd kolizje, które stoją na
przeszkodzie harmonijnej współ-
pracy.

Dlatego też kupiectwo prywatne
w oparciu o gwarancje prawne u-
stawy i jasne oświadczenia czyn-
ników oficjalnych stoi na stano-
wisku, że dla dobra naszej gospo-
darki narodowej szybka stabiliza-
cja stosunków jest konieczna. Jest to
nie tylko słuszny postulat przedsię-
wzięcia prywatnej, ale domaga się
tego także interes gospodarzy kra-
ju. Kupiectwo w zrozumieniu ciężkiej
i skomplikowanej sytuacji naszego
państwa żądać specjalnych nie wysuwa,
kupiectwo stoi jednak na stanowisku,
że należy definitywnie przystąpić
do realizacji pełnej współpracy
czynników państwowych i spół-
dzielczych z prywatnymi we
wszystkich dziedzinach handlu w
myśl założeń i zgodnie z duchem
ustawy, krokiem zaś do tego celu
będzie rewizja dotychczasowej po-
lityki rozbieżności i tendencji dys-
kryminowania — jak to się wyra-
ził min. Minc — które trafiają w
przedsiębiorczość prywatną i pod-
rywają na pewnych odcinkach jej
egzystencję.

Dla ilustracji dzisiejszej rzeczy-

Rocznica tragicznej śmierci

gen. Sikorskiego

W czwartek, dnia 4 lipca 1946 r. przypada trzecia rocznica
tragicznej śmierci gen. Władysława Sikorskiego. Zgon Wielkiego
i Zasłużonego Polaka pogrzeżył trzy lata temu cały Naród Polski
w żałobie, bowiem z imieniem Sikorskiego łączyły się wszystkie
nasze nadzieje na lepszą przyszłość Ojczyzny.

W tragiczna rocznicę śmierci gen. Sikorskiego odbędą się w
całym kraju żałobne uroczystości, na których uczymy pamięć Tego,
który w okresie straszliwej burzy dziejowej niósł wysoko sztandar
wolności i ze słowem „Polska” na ustach kroczył ciernistym szlakiem
ku Wolnej Ojczyźnie, zanim w tragicznych okolicznościach nie po-
niósł śmierci.

Ponieważ główne uroczystości żałobne ku czci gen. Władysława
Sikorskiego odbędą się w niedzielę b.m., w dniu tym ukaże się spe-
cjalny numer „Ilustrowanego Kuriera Polskiego” poświęcony życiu
i działalności Tego Wielkiego Polaka. Numer będzie bogato ilustro-
wany zdjęciami z życia gen. Sikorskiego.

Sielanka po wybuchu bomby atomowej

Kozy najspokojniej żuły sobie siano...

Bomba atomowa nie jest w stanie przekreślić
znaczenia floty wojennej

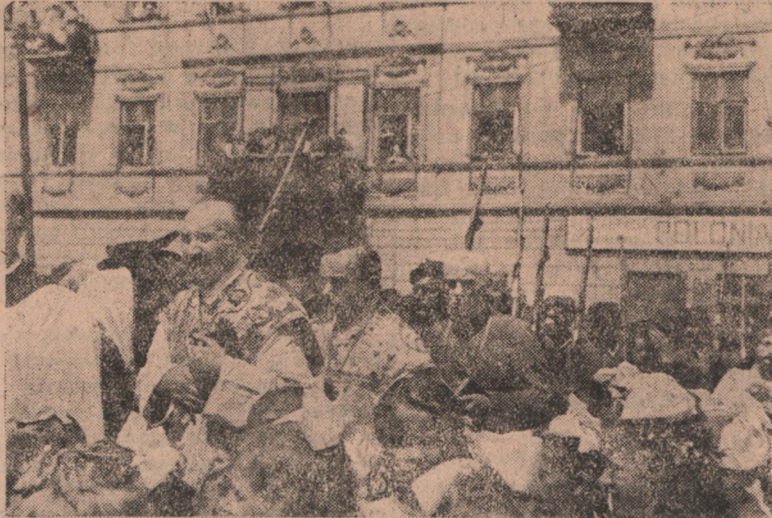
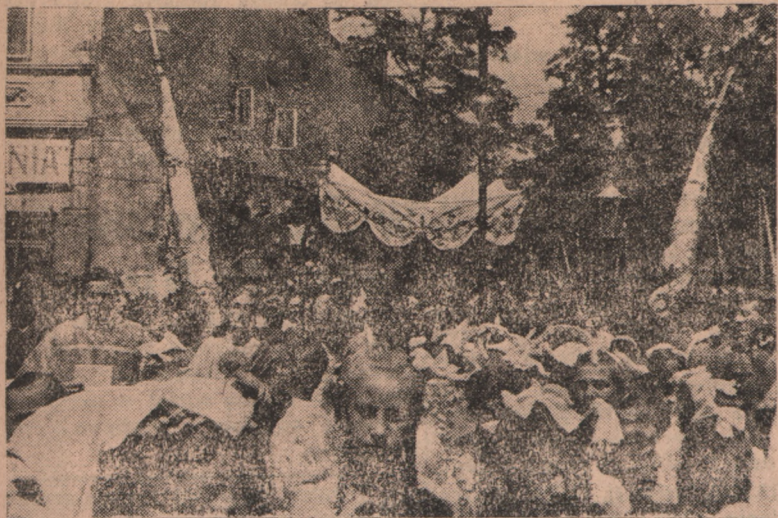
WASZYNGTON (FA). Z Atolu Bi-
kini nadchodzą dalsze wiadomości
o skutkach wybuchu bomb atomo-
wych. Z 73 okrętów 5 zatono, 6 jest
zdemolowanych, a 25 uszkodzonych.
Reszta jest źle uszkodzona. Jak
stwierdza amerykański min. marynar-
ki, ogólne straty w okrętach są mniej-
sze od strat, jakie poniosła flota ame-
rykańska w czasie ataku na Pearl Har-
bour. Okazało się przeto, że bomba
atomowa nie jest czymś takim, co by
wykluczało istnienie marynarki. Cież-
ko uszkodzony krawownik japoński

„Sekawa” zatonał w chwili, gdy mia-
no go holować do przegu.

Korespondenci donoszą, iż powo-
dem zniszczenia były w dużej mierze
pożary, które wybuchły na co najmniej
8 okrętach, przy czym palił się na-
wet statek, oddalony o 3 km od miej-
sca wybuchu bomby.

Jesli chodzi o zwierzęta, to — jak
stwierdza eksperci — przybyli na
miejscu w 5 godzin po wybuchu, —
np. kozy najspokojniej żuły sobie sia-
no na pokładzie statku.

Procesja Bożego Ciała w Łowiczu



Tak przed wojną, tak i w tym roku, tradycyjną procesję Bożego Ciała obchodził Łowicz niezwykle uroczysto. Powyżej dwa fragmenty procesji.

wistosci prawnogospodarczej w dziedzinie handlu prywatnego kilko przykladów: Artykuły monopolowe i zmonopolizowane, jak tytoń, spirytus, zapalniki, omijają zupełnie handel hurtowy czy półhurtowy prywatny. Nabycie cukru pociąga za sobą dla handlu prywatnego dodatkowe ciężary, dochodzące nieraz do 20% ceny kupna. Artykuły chemiczne docierają do konsumenta poza handlem prywatnym, ta sama sytuacja grozi w handlu żelazem. Restrykcje finansowe w handlu węglem podcinają wszelkie możliwości zdrowej kalkulacji, handlowi tekstylnemu narzuca się nierzadko towar, którego klienci nie chcą kupować. Handel żywcem przechodzi zdecydowanie na stronę instytucji państwowych i spółdzielczych w ślad za nawozami sztucznymi i zbożami nasennymi, które zostały z handlu prywatnego wyłączone. Dotychczasowa polityka podatkowa i kredytowa traktuje przedsiębiorczość prywatną po macoszemu. Kupiec detalista kredytu nie może otrzymać, kupiec hurtowy pod pewnymi zastrzeżeniami.

Konfrontacja teorii z szarą rzeczywistością wypada za tym dla przedsiębiorczości prywatnej wybitnie niekorzystnie. Dlatego też taki stan rzeczy na dłuższą metę utrzymać się nie da. Sytuacja ulec musi konieczne rewizji w duchu ustawy i prawnie zagwarantowanych kupiectwu możliwości rozwojowych.

Jeśli więc dalszych reform — jak to stwierdził w Poznaniu min. Minc — w kierunku upaństwowienia nie będzie, jeśli owo słońce polskie w duchu i intencji ustawy połączenie działania państwa na kluczowych stanowiskach z działaniem indywidualnej, prywatnej gospodarki ma wytrzymać próbę życia i wydać owoce, wówczas rewizja dotychczasowego stanu rzeczy jest konieczna. Kupiectwo idzie jej naprzeciw z ufnością i wiarą, że trudności zostaną usunięte, że konsolidując się wewnętrznie i wnosząc do współpracy z państwem wartości, które znane są z przeszłości handlu, szczególnie na Ziemiach Zachodnich, wniesie do budującego się nowego gmachu naszego gospodarstwa narodowego cegiełki solidne i trwałe.

Hitler miał uciekać z Rzeszy do Gdańska

⊕ Ciąg dalszy ze strony 1-ej.

można na barki Forstera i Greisera po 50 proc. na każdego.

Masakra młodzieży polskiej i „Kata Wielkopolski”

Świadek opisał następnie zmasakrowanie polskiej młodzieży akademickiej na politechnice w Gdańsku przez bojówki hitlerowskie oraz zorganizowaną przez partię grabież sklepów żydowskich. Policja gdańska przygłądała się tym aktom gwałtów i rozbojów z założonymi rękami. Greiser, bez którego wiedzy rzeczy te na pewno się nie stały, płacił odszkodowania z pieniędzy skarbowych jako senator dla spraw wewnętrznych wolnego miasta Gdańska.

Jeśli ktokolwiek w Gdańsku usiłował na tego rodzaju wandalizm się oburzać, był bity i wyszydzany jako pacholek żydowski.

Nowy chwyt oskarżonego

Obciążającym zeznaniom świadka Greiser oczywiście zaprzeczył i powołując się na wcześniejsze oświadczenia świadka, że takiego polityka jak Rudolf Gamm nie zabijało się śrutem, lecz przez ośmieszenie w opinii publicznej.

Przy tej sposobności należy sprostować naszą mylną wiadomość, jakoby Gamm przywieziony został do Poznania z więzienia gdańskiego. Gamm nie był i nie jest aresztowany i zeznawał z wolnej stopy.

W najbliższych dniach przybywa do Poznania celem zapoznania się z przebiegiem procesu Greisera jeden z prokuratorów angielskich w Norymbdze, Jackson. Będzie on uczestniczył w procesie.

Jedenasty dzień procesu „Kata Wielkopolski” Greiser kochał się w złocie

POZNAN (sm). Na początku wtorkowej przedpołudniowej rozprawy przeciwko Greiserowi trybunał dopuścił do przesłuchania dwóch świadków: Bronisława Józwiaka z Mosiny, b. ujeżdźacza koni greiserowskich w Ludwikowie oraz Hansa Bibowa, urzędnika administracji łódzkiego getta. Świadek Józwiak przedstawił trybunałowi okoliczności publicznego powieszenia w miejscowości Trzebowa pewnego robotnika polskiego. Otóż okazało się, że Greiser w czasie wyjazdu na polowanie przytrzymał pewnego jeńca sowieckiego w cywilnym ubraniu. Jeńca tego odstawił Greiser na posterunek żandarmerii w Ludwikowie, gdzie od przytrzymanego dowiedziano się, kto mu dał ubranie. Byli to dwaj robotnicy z Trzebowia. Jednego z nich schwytano, drugi zdołał uciec. Oficer żandarmerii po konferencji z Greiserem oświadczył wówczas, że na życzenie Greisera winowajcę powiesił się, aby to było przestroga dla innych. Tak się też stało.

Następny świadek Hans Bibow, kupiec z Bremy, przedstawił swą działalność w charakterze urzędnika zarządu „ghetta w Łodzi”. Świadek stwierdził, że jeśli racje żywnościowe dla Żydów łódzkich były tak małe, że musieli głodować, to było to winą namiestnictwa w Poznaniu, prawdopodobnie samego Greisera. Tak przynajmniej mawiał przełożony Bibow w Łodzi, gdy miał z nim do czynienia w sprawach związanych z administracją getta. Na rzekomą interwencję świadka, by normy jednak podwyższyć, czynnik lokalne dawały odpowiednie przyrzeczenia, które Greiser w efekcie jednak anulował. Sam Greiser, o ile świadek sobie przypomina, odwiedził ghetto jeden raz i to tylko małą szwalnię żydowską. Opuścił ghetto po 15 minutach Greiser, przywołał do siebie przewodniczącego żydowskiej rady starszych i oświadczył mu, że ma tak daleko pracować jak dotychczas, a po wojnie otrzyma podziękowanie. Słowa te powtórzył świadkowi starszy żydowski. Do obozu zniesienia Żydów w Chełmie jeździł świadek kilka razy po odbiór złota. Wiedział również o transporcie odzieży żydowskiej z Chełma do obozu w Dąbrowie pod Łodzią. Transportem tym zajmowali się SS. Złoto i inne kosztowności, według wiadomości świadka, przesyłane były do Berlina. Raz jeden Bibow z polecenia b. senatora gdańskiego Batzera, w czasie wojny sprawującego wyższe funkcje w Łodzi, przewiózł znaczną ilość złota do Poznania. Miano wówczas zrobić dla Greisera w fabryce porcelany w Chodzieży złotą zastawę stołową.

Przechodząc następnie do tzw. Sonderkonto przyjął w Warthe-gau zapytał prokurator, jak to się nie dzieje, że w ghetcie żydowskim w Łodzi robiono milionowe oszczędności, które później były na konto to wpłacane. Świadek w odpowiedzi wymienił kilka pozycji dochodowych, jak jednorazowa licytacja przedmiotów pochodzenia żydowskiego i oszczędności pieniężne z racji dostaw żywnościowych, które jednak nie wpływały nigdy w ustalonych kontyngentach. Poza tym Żydzi — zdaniem świadka — dobrowolnie znosili do banku swego w ghetcie wszelkiego rodzaju kosztowności, za które otrzymywali specjalne piętniadze obiegowe.

Na pytanie, kto — zdaniem świadka — kierował polityką antyżydowską w kraju Warty, odpowiedział tenże, że w pierwszym rzędzie namiestnictwo w Poznaniu i Greiser. Greiser sam na jednym z przemówień w Łodzi w ratuszu wyraził się, że Łódź jest w tym czasie, gdy przemawiał, prawie wolna do Żydów. Żydzi są już na wykończeniu. Nadejście chwila, że w Łodzi Żydów w ogóle nie będzie.

Po zeznaniach świadków zauważył osk. Greiser, że w sprawie owej jeńca sowieckiego i powieszenia w Trzebowie robotnika spełnił ty-

Reprodukcja mowy Greisera z płyty na sali sądowej Odroczenie procesu do piątku rano

ko swój obowiązek Niemca. Jeńca oddał w ręce policji a poza tym na przebieg wymiaru sprawiedliwości nie wpływał.

Potwierdzając wyjaśnienia Bibowa oświadczył Greiser, że racja żywnościowa dla Niemców, wszelkich innych narodowości nienie-mieckich i Żydów były jedynie ustalane w Berlinie. Chciałby poznać, tym, by uwiaryzono mu na słowo żołnierza i poważnego urzędnika, że rzekomego serwisu ze złota w ogóle nie widział. Kiedy na skutek wydarzeń wojennych opuszczał Ludwikowo, wyraźnie zabronił wysadzenia swej rezydencji w powiat, nawet dokonania czeszcio-wych uszkodzeń urządzenia wewnętrzne w tej intencji, aby w przyszłości, ktokolwiek do pałacu przybędzie, mógł się przekonać, co w nim się znajdowało. Zastawy ze złota poza srebrem w ogóle w pałacu nie było. W swej karierze życiowej był nawet gościem królów i jadał u Papieża, ale nigdy nie jadał na złotym talerzu.

Po wręczeniu przez prokuratora trybunałowi nowych dokumentów, mających wykazać, jakie były prawdziwe motywy utworzenia przez Greisera tzw. kategorii „Leistungs-polen” sala rozpraw usłyszała za zgodą trybunału jedno z przemówień Greisera, reproduktowane z płyty. Wojna — ja! — się wówczas miał w niej Greiser wyrazić — wywołana została przez Państwo Polskie, nie ż. zyl jej sobie jednak naród niemiecki. Zabierając głos do sprawy reprodukcji mowy Greisera, oświadczył prokurator Sawicki, że prokuraturze nie zależy na tym, aby sp. awić oskarżonemu przykrość w chwili jego upadku, by słysząc jeszcze raz swój głos z czasów, gdy był u szczytu swej władzy. Prokuraturze chodzi jedynie o to, by trybunał mógł ocenić różnicę nasilenia głosu oskarżonego w przeszłości, kiedy widok krwi i sukcesy przesłaniały mu oczy, a obecnie, gdy wstecz patrzeć musi. Otóż — mówi dalej prokurator — ton jego, oddech i

Sprawa Triestu na drodze do załatwienia Kompromisowy projekt Bidaulta

Jeśli problem Triestu będzie rozwiązany, ministrowie ustalą termin Konferencji Pokojowej

PARYŻ (FA). W sprawie Triestu konferencja ministrów poczyniła poważne postępy, jakkolwiek nie osiągnięto jeszcze ostatecznego porozumienia.

Postęp polega na przyjęciu przez Molotowa kompromisowego projektu min. Bidault, wedle którego tereny położone na wschód od proponowanej przez Francję linii demarkacyjnej, mają przyspać Jugosławii, a tereny na zachód od tej linii Włochom. Tym samym w rękach Jugosławii znajdzie się ważny port adriatycki Pola. Obszar Triestu z okolicą i przylegającymi od północy obszarami, złączony ma być w jednostkę autonomiczną sprawą Niemiec.

pozostającą pod kontrolą 4 mocarstw, Włoch i Jugosławii i to na przeciąg 10 lat.

Molotow, wyrażając zgodę na ten plan, wniósł kilka poprawek, z tym, aby okres 10 lat został przedłużony i by do kontroli dopuszczona została również Czechosłowacja.

Ministrowie Bevin i Byrnes prosili o danie im czasu do namysłu i przedstawiania tego planu i wypowiedzenia się na zebraniu w dniu następnym. Jeśli problem Triestu będzie rozwiązany, ministrowie przystąpią do wyznaczenia terminu konferencji pokojowej i do debaty nad

Ostre przemówienie prem. Attlee Żydzi palestyńscy na presję angielską odpowiadają wzmożonym terrorem

LONDYN (EA). Premier Attlee złożył w Izbie Gmin oświadczenie w sprawie Palestyny. Grupa posłów socjalistycznych zaprottestowała przeciw masowemu aresztowaniu Żydów w Palestynie i skrytykowała politykę rządu w tym względzie. Premier Attlee powtórzył swe ostrzeżenie, że rząd brytyjski nie ulegnie presji. Władze w Palestynie okazywały zawsze jak najdalej idącą pobłażliwość — twierdzi Attlee — i stara się być sprawiedliwie zarówno w stosunku do Żydów, jak i Arabów. Wysadzanie mostów jednak,

napady na pociągi, mordowanie żołnierzy i uprowadzanie oficerów nie prowadzi do rozwiązania sprawy i rząd nie pozwoli wpływać na istotę wydawanych zarządzeń przez stosowanie aktów gwałtu. Zresztą żaden szanujący się rząd nie ustępuje przed polityką presji. Zależy nam na tym, aby sprawa Palestyny ruszyła z miejsca — mówił Attlee — aby w kraju panował spokój i by z pełnym poczuciem odpowiedzialności można było przystąpić do rozpatrzenia sprawozdania anglo-amerykańskiej komisji dla spraw Palestyny.

Polska po referendum ludowym

Procentualny udział w głosowaniu dotąd w Polsce nienotowany

WARSZAWA (ms). Liczba osób biorących udział w niedzielnym głosowaniu ludowym osiągnęła wysokość nigdy przed tym w Polsce nienotowaną. Świadczy to, że głosowanie było jakby ogólną potrzebą wypowiedzenia się narodu w sprawach istotnie ważnych. A spokoj i powaga, z jaką przystępowano do urn, świadczy o wysokim wyrobie społeczeństwa.

Wiadomości, jakie napływają z całego kraju, donoszą o masowym udziale ludności w referendum. Z Dolnego Śląska z Pomorza zachodniego, z okęgów podhalańskich, okręgu łódzkiego, białostockiego, w ogóle z całej Polski napływają meldunki o uroczystych i odświętnych nastrojach, w jakich głosowanie się odby-

wało. Warszawa, Łódź i większe ośrodki przystrojone były flagami, transparentami i zielenią.

WARSZAWA (PAP-ms). Według nieoficjalnych wyników z 124 obwodów Warszawy głosowanie przedstawia się następująco: z upoważnionych do głosowania 264.349 osób, głosowało 221.418 osób, głosów ważnych oddano 220.797. Na pierwsze pytanie „tak” padło 152.231 głosów, czyli 68,8%. Na drugie pytanie „tak” 193.281 głosów, czyli 88,3%, na trzecie pytanie „tak” 209.168 głosów, czyli 94,6%. Na pierwsze pytanie „nie” 68.566 osób tj. 31%, na drugie pytanie „nie” 27.516 głosów tj. 11,7%, na trzecie pytanie „nie” 11.629 głosów, czyli 5,4%.

cienionawie — to czyste naśladowanie doskonałego wzoru, Hitlera. Jeśli Greiser mówił w czasie procesu o małych Hitlerach w terenie, to on sam w świetle swych mów, a ostatnia reprodukcja z płyty chyba tego dowodzi, był w 100% wydaniem samego Hitlera.

W odpowiedzi na słowa prokuratora zauważył oskarżony, że jest rzeczą zrozumiałą, że jako Niemiec w innych warunkach i innym tonem przemawiał. Nie wyobraża więc sobie oskarżyciela publicznego, któryby w okolicznościach dla siebie nieprzychylnych przemawiał takim głosem, jak obecnie.

O katastrofie wojennej Niemiec, w odpowiedzi na pytanie jednego z ławników, zdał sobie Greiser sprawę dopiero w końcu stycznia 1945 roku. Jeszcze w grudniu 1944 r. zapewniał go szef sztabu gen. Guderian, że Niemcy mają dość sił, aby powstrzymać grożącą na wschodzie ofensywę Armii Czerwonej. Jeszcze 12 stycznia zapewniał w auli uniwersyteckiej, gdzie w tej chwili siedzi na ławie oskarżonych, jego i ludności niemieckiej Poznania, zastępca Goebbelsa, podsekretarz stanu Naumann, że Niemcy mają dostateczne siły celem przeciwstawienia się Armii Czerwonej. Greiser nabrał w owym czasie pewnych wątpliwości, wierzył do końca jednak, że wojna dla Niemców nie zakończy się wprawdzie zwycięstwem, ale w inny, możliwy i rozsądny sposób. Dowodem takiego stanowiska mogłoby być, że otrzymaną od ubezpieczenia dużą sumę pieniędzy za stracone oko ulokował już w krytycznym dla Niemców czasie w pożyczce wojennej.

Pod koniec rozprawy wtorkowej złożyła prokuratura Trybunałowi dalsze dokumenty, wyjaśniające, że właśnie Greiser sam miał możliwość stosowania polityki antypolskiej w kraju Warty, decydować samodzielnie, bowiem — jak się sam na jednym z zebrani urzędniczych wyraził — miał do tego specjalne pełnomocnictwa Hitlera. Wszelkie ustawy Rzeszy łagodniejsze dla Polaków i wydawane w Berlinie z nieznaną osiłą stanu rzeczy w kraju Warty, jego, Greisera, nie obowiązują. Narodowi polskiemu, jak się przy tej okazji Greiser wyraził, nie można zezwolić na podniesienie głowy, bo walka obecna toczy się o bycie albo nie bycie Niemców. Nie można więc dawać Polakom dodatków żywnościowych, ponieważ naród polski mógłby w ten sposób walkę ostateczną wygrać, rodząc dzieci i jeszcze raz rodząc.

W końcu Trybunał ogłosił postanowienie w sprawie świadków obrony. Świadkowie, których zeznania nie przyniosły nic istotnego dla sprawy, nie zostaną wezwani. Świadków, którzy mieliby przyjechać z zagranicy, także nie dopuszczono tym bardziej, że mieliby dawać wyjaśnienia na rzeczy nieistotne. Później dokończył Greiser swój życiorys dość obszernie, po czym sąd wydał postanowienie odraczające rozprawę do piątku, godz. 9 rano.

Wojsko pilnuje porządku w Trieście

TRIEST (FA). Po ostatnich rozruchach w Trieście porządku pilnuje wojsko i policja. Redakcja, na którą dokonali Włosi napadu, jest redakcją pisma przychylnego Jugosławii „Il Progresso”. Ponadto napadnięto na biuro związku kolejarzy.

Warszawa ku czci gen. Sikorskiego

WARSZAWA (PAP-ms). Dnia 4 lipca w trzecią rocznicę tragicznej śmierci śp. gen. Władysława Sikorskiego odprawiona będzie uroczysta Msza św. żałobna w kościele pokatedralnym OO Karmelitów o g. 10-ej rano. O godz. 13-tej odbędzie się uroczysta akademii w Romie.

Wojska norweskie okupują Niemcy

HAMBURG (ZAP). Choć Niemcy nie przydzielono żadnej strefy okupacyjnej w Niemczech, wojska norweskie wezmą udział w okupacji. Pierwsze oddziały przybywają do Hamburga.

Do Polski powrócił artysta-malarz Hofmann, który zamierza na stałe osiedlić się w Krakowie.

Aktualne rozważania o gospodarce prywatnej

Aby jutro było lepiej...

Napisal Tadeusz Malachowski

Nasza odbudowa i rozbudowa ekonomiczna w ogromnym stopniu zależy m. in. od psychicznego nastawienia jednostek gospodarujących na odcinkach prywatnej zostawionych inicjatywie, a więc rolnictwa, handlu, rzemiosła oraz mniejszych i małych warsztatów i przedsiębiorstw. Od włożonej przez te jednostki energii, zapału, wytrwałości i pomysłowości i wkładów kapitałowych poważnie zależy tempo życia gospodarczego w Polsce.

I tu właśnie obserwujemy b. niepocieszające objawy. W części uzasadnione w obecnych warunkach, w części — nie.

Wypadki wojenne, okupacja, gospodarcze przemiany strukturalne przesunięcia ludnościowe sprawiły, że setki tysięcy a nawet miliony „homo economicus” stanęły przy nowych warsztatach pracy.

Dziesiątki tysięcy przesiedlonych z Bugu na obiekty gospodarcze poukraińskie, poniemieckie i poludowskie w woj. białostockim i lubelskim, dziesiątki tysięcy osadników na Ziemiach Odzyskanych, wielotysięczne rzesze chłopów, nadzielonych ziemią z reformy rolnej, nowi posiadacze obiektów handlowych, rzemieślniczych i mniejszych obiektów przemysłowych poniemieckich i bezpańskich, repatrianci ze wschodu i zachodu, wydziedziczeni warszawiacy — to w dużym procencie ludzie, którzy nie czują się pewni na nowych, objętych czy powierzonych im placówkach. Gospodarują tak, aby przeżyć, ekstensywnie a nieraz rabunkowo. Nie mając pełnoprawnych tytułów własności, wzgl. kontraktów dzierżawnych (na obiektach pozostających pod zarządem państwowym) w głębi duszy nie są pewni jutra, nie inwestują, nie mogą i często nie chcą zaciągać koniecznego kredytu, boją się otwierać samodzielnych warsztatów, przedsiębiorstw czy też je ulepszać, rozszerzać itd. „Bo ktoś mi zagwarantuje, że jutro mnie nie wyrzuci poprzedni właściciel, lub że nie wyjdzie dekret, który upaństwowi i moje przedsiębiorstwo?” — „Nie chcę już nawet prawa własności — mówi inny rozmówca, posiadacz sklepu poniemieckiego w Łodzi, czy też na Pomorzu Zachodnim — ale żebym miał chociaż kontrakt dzierżawny na 10, no na 5 lat — wtedy włożę całą gotówkę, pożyczę — przecież rynek domaga się zwiększenia obrotów

towarowych, można zarobić — itd., ale tak na niepewne — to nie”.

„Otworzyłbym własne przedsiębiorstwo (budowlane, przewozowe, warsztat mechaniczny itd.), tak jak miałem przed wojną, czy w czasie okupacji, przecież znam się na tym, ale czy nie za wielkie ryzyko — wolę siedzieć na posadzce, przynajmniej ja za ten bałagan nie odpowiadamy — sicher ist sicher”...

„Czy my się tu utrzymamy, nowe granice nie są jeszcze sankcjonowane przez traktat pokojowy...” — lub znowu kwestia bezpieczeństwa aktualna w wielu kresowych powiatach — „kupiłbym konia... odbudowałbym chałupę — powiada chłop z hrubieszowskiego czy tomaszowskiego — ale czy warto? i tak zabiorą lub spalą...”

„Zaciągnąłbym pożyczkę — powiada inny, ale gdyby była zwaloryzowana w zbożu, a tak to będzie jaka nowa wymiana pieniędzy, albo taka zmiana kursu waluty, że będę musiał oddać całą chudobę i jeszcze nie starczy...”

Pesymistycznych czy defetystycznych argumentów tego rodzaju można jeszcze dużo cytować. Tak rozumuje wielu, b. wielu niestety.

Postawa niepewności, bierności minimalizmu, nieobca zresztą jednemu pracownikowi na służbie publicznej, kładzie się ponurym cieniem na naszych poczynaniach gospodarczych. Są oczywiście nie-

liczne wyjątki — entuzjaści i pionierzy.

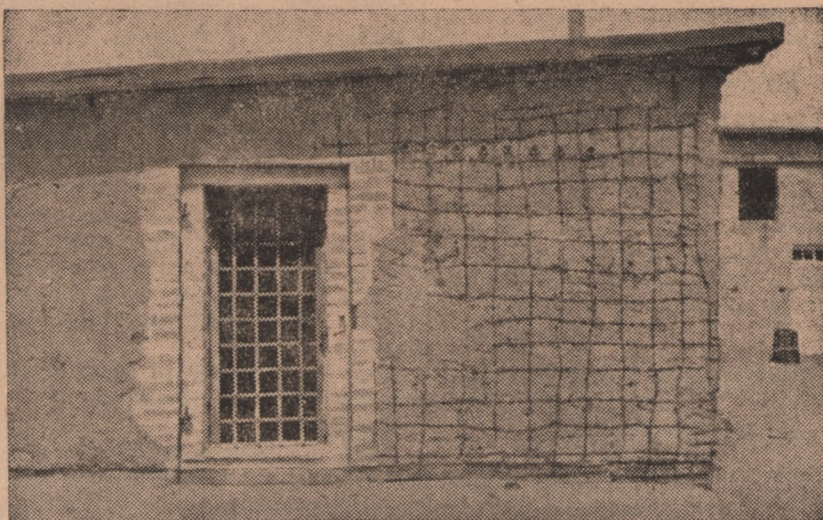
Wysiłki, najlepsza wola i planowe zamierzenia administracji państwowej nie wystarczą, muszą one spotkać się ze zrozumieniem, zaufaniem i współdziałaniem całego społeczeństwa. Na odcinku gospodarki narodowej jest to zresztą rzecz znacznie łatwiejsza niż na innych. Jakikolwiek byłby rząd Rzplitej, nie powróci ani wielka własność ziemska, ani wielokapitałistyczne przedsiębiorstwa prywatne, resztę dyktują faktyczne okoliczności, warunki, sytuacja tak międzynarodowa jak i nasza wewnętrzno-krajowa.

Za rządów Mikołajczyka czy kogokolwiek innego warunki te by się nie zmieniły, odchylenia kierunkowe poczyniła gospodarczych mogłyby być minimalne, kilkuprocentowe zaledwie. Zmieniłyby się tylko nazwiska, osoby — ale nie rzeczywistość, nie realia stanu ekonomicznego kraju.

Nasuwać się tu nieodparcie następujące główne postulaty tak w stosunku do rządu, jak i społeczeństwa. Stojąc wobec bezwzględnej konieczności odrobienia zarówno wiekowych zaległości przedwojennych („niżu cywilizacyjnego”) jak i tak dotkliwych zniszczeń wojennych i to w czasie jak najkrótszym musimy zmobilizować

Dokończenie na str. 4-tej

Dzielo Artura Greisera



Zabikowo. Celn śmierci.

Na krawędzi dnia

Napisal P. Steinmueller

O tych którzy nigdy czasu nie mają

Odpoczywałem na słonecznej leśnej polanie i patrzałem w niebo, po którym mknął duży, drapieżny ptak. Swawolny wiatr pomknął po polanie, uginając trawy i rozdzwaniając złote dzwonki jaskrów pieśnią o młodości i miłości, przenikającej promieniami zakamarki śmierci.

— Chodź, pomarzmy tu wspólnie, rzekłem.

— Nie mam czasu, odpowiedział wiatr.

Przechodziłem obok domu i zaglądając przez uchylone okno do oświetlonego wnętrza, zobaczyłem radośnych ludzi, siedzących u stołu. Ojciec rodziny przeżegnał nożem bochenek chleba, matka sypała sól w potrawę, a czerwone policzki dzieci podobne były jabłuszkom w koszyku. Duża lampa rzucała ciepłe światło na całość, która na złoto-brunatnym tle zmierzchu podobna była do obrazu Rembrandta — i śmiała się radośnie, kiedy wiatr zadął w kominie.

— Chodź, wstąpmy tu na chwilę, powiedziałem.

— Nie mam czasu, odpowiedział wiatr.

Nad ścierniskiem unosił się niebieski dym ogniska, w którym pieczono kartofle. Był prześliczny dzień jesienny. Młódzież wydobywała z popiołu upieczone kartofle, jadła, piła i radowała się.

— Odpocznijmy tu na chwilę, zaproponowałem.

— Nie mam czasu, odrzekł wiatr.

Zawsze mu się śpieszyło i nigdy nie miał czasu, ani na młodość, ani na szczęście i miłość, ani na odpoczynek w słońcu. Nie rwał nigdy kwiatów u drogi, nie doznwał serdecznego uścisku dłoni innych, a sam nie obdarował nikogo przyjaznymi słowami. Lecz kiedyś musiał znaleźć czas... kiedy przyszła ciemna noc... A wtedy jego tłumok wędrowny i jego dusza były puste...

Bo co miał mieć w nich? Czym je miał napędzić?

Wszak nie miał nigdy czasu... tłum. dryg.

Wystawa Rzemiosła Przemysłu i Handlu w Bydgoszczy

Do wiadomości zainteresowanych wystawców

W dniu 14 lipca br. otwarta zostanie w Bydgoszczy Pomorska Wystawa Przemysłu, Rzemiosła i Handlu. Wystawa ta jest najważniejszym wydarzeniem w ramach uroczystości jubileuszowych miasta Bydgoszczy. Jako takie, budzi ona głośny odzew wśród sfer zainteresowanych. Do Bydgoszczy zjadą liczne wycieczki dla obejrzenia eksponatów z całego kraju, pomieszczonych w przeszło 1000 stoiskach.

Na dzień otwarcia wystawy przygotowuje pismo nasze specjalny numer w zwiększonej objętości i nakładzie, poświęcony interesom polskiego przemysłu, rzemiosła i handlu. W numerze tym, który dotrze do wszystkich zakątków kraju, uwzględniamy szeroko dział ogłoszeniowy. Wszystkim wystawcom, przedsiębiorstwom przemysłowym, rzemieślniczym i handlowym zwracamy uwagę na niezwykle okazję do reklamy.

Ogłoszenia reklamowe, przeznaczone do specjalnego numeru wystawowego „IKP” prosimy nadsyłać jak najszybciej w ostatecznym terminie do dnia 11 bm.

Wyniki wyborów w Niemczech

MONACHIUM (ZAP). Około 7 milionów Niemców wzięło udział w wyborach, jakie odbyły się w trzech krajach strefy amerykańskiej, celem wybrania delegatów do konstytuanty. Według pierwszych obliczeń najwięcej głosów otrzymała partia

chrześcijańsko-socjalistyczna, następnie chrześcijańsko-demokratyczna unia, dalej komuniści i inne partie. W Bawarii chrześcijańscy-socjaliści uzyskali 370.000 głosów, chrześcijańscy-demokraci 120.000, komuniści — 20.000, FDP (Freies Deutschland) — 11.000, WD (Wiederaufbau) — 15.000.

Monte Cassino

Napisal: Wacław Skarbek-Zadawka

I.
Rana moja zabiłnia się przepiślowo, w szpitalu dobry nastrój — bo jednak zdobyliśmy owe nie do zdobycia Monte Cassino. Postanowiłem więc w miarę swych sił i zdolności opisać tą sławną bitwę. Piszę tylko dla przygodnych czytelników i tylko z swego punktu widzenia, to znaczy, ze skromnego stanowiska dowódcy grupy szturmowej w sile około 120 ludzi.

Kto chce fachowych opisów i ścisłych wyliczeń, tego odsyłam do archiwów i papierów sztabowych. Ja tak opowiem, jak to przeżywałem i do tego czasu, kiedy tam byłem. Ponieważ samopoczucie moje w szpitalu jest dobre, postaram się tą wielką rzeźnię w skalistych górach włoskich przedstawić jak można prosto — bez zbytniej egzaltacji.

Po dwutygodniowym odpoczynku w odwodzie, gdzieś w połowie kwietnia (1944 roku) ściągnięto naszą 5-tą brygadę II korpusu do miejscowości, która nazywała się Vitucuzo, około 10 km na południe od Monte Cassina. Mała miejscina górską, kompletnie rozbita przez niedawne boje, nie dawała nam schroniska, to też, jak zwykle zresztą, rozbiliśmy swoje namioty na zboczach gór.

Od samego początku zastosowano staranne maskowanie, tak że namioty nasze wyglądały teraz niczym dekoracje fotografa, malowane w różne kolory i desenie.

Przygotowanie do szturm było tu właśnie robione w owym Vitucuzo i trzeba przyznać, robiono to sumiennie.

Przed wszystkim — oficerowie i podchorążowie brygady byli dokładnie zapoznani z terenem działania za pomocą map, zdjęć lotniczych oraz stołu plastycznego z naniesionym w podziałce terenem — Monte Cassina. Wyżsi oficerowie oglądali teren z samolotów. Następnie wtajemniczono nas zawczasu (oczywiście pod wielką tajemnicą wojskową) z planem działania ogólnie, a brygady szczegółowo, oraz z zadaniem każdej grupy bojowej, do kompanii, a nawet plutonu włącznie.

I wreszcie — co nocy mieliśmy ćwiczenia w terenie, zbliżonym bardzo do późniejszego pola bitwy, oraz w takim ugrupowaniu i wyekwipowaniu (broń, amunicja — współdziałanie różnych broni), jakie będziemy mieli podczas szturm. Te nocne ćwiczenia w terenie górskim i skalistym, na niedawnym pobojowisku, gdzie zresztą pełno jeszcze leżało niepochoowanych trupów (rozkładających się teraz gwałtownie pod wpływem ciepła) i nie wykrytych min, tak nam dały się we znaki, że każdy żołnierz poprostu już „tęsknił” do prawdziwej bitwy. Czulo się jedno: to, co ma nastąpić, jest nieuniknioną koniecznością. Skoro więc inaczej już być nie może — niech „to” przyjdzie

jak najprędzej. Oczekiwanie bowiem na wyrok życia lub śmierci, ogromnie wyczerpuje! I jeszcze jedno: wszak pierwsza to po wrześniu 39 r. rozprawa Polaków z Niemcami na większą skalę — wszyscy więc chcieli „szwabom pokazać”. A sprawa była niełatwa. Już od pół roku alianci „kruszyli swoje zęby” na niesłychanie ufortyfikowaną twierdzę, jaką się stał potężny średniowieczny klasztor Monte Cassino w górach Apenińskich.

Niemcy po swojemu tu się umocnili, a obsadzili umocnienia najlepszym swym żołnierzem: dywizją spadochronową.

Plan działania dla naszej brygady z grubsza przedstawiał się tak, że 14 Baon był już od miesiąca w styczności z nieprzyjacielem. Leżeli na stanowiskach obronnych — patrolowali i szperali, utrzymując w ten sposób podstawę wyjściową do natarcia. Brygada więc będzie atakowała dwoma baonami (13 i 15-ty). Każdy z baonów naciera dwiema kompaniami, mając pozostałe dwie w odwodzie, gotowe w każdej chwili do wydłużenia wysiłków czołowych kompanii. Z kolei każda kompania dzieliła się na dwie grupy szturmowe (taką grupą „Bolesław” dowodziłem ja właśnie), działające równolegle. Na czele zaś grup posuwały się patroli saperskie, dowodzone przez oficerów. Zadaniem tych patroli było robienie ścieżek w polach minowych i usuwanie pułapek przeciwludzkich, aż do chwili, gdy własne oddziały wtargną w stanowiska nieprzyjaciela. Patrolem przedemną dowodził porucznik Sołowiej, „Antosiem” popularnie zwany.

Działanie naszego korpusu było

ustalone na czas — słynny już dzisiaj „Rozkład Jazdy”, który się zresztą nie dał zrealizować. Wydawało mi się od początku, że to trochę nierealne planowanie, gdyż poczynano sobie tak, jak to się robi na manewrach, nie licząc się wcale ze stratami i przeciwnikiem. Poinformowano mnie, że nie ma innego sposobu. Chodziło tu w pierwszym rzędzie o współdziałanie z artylerią, wśród której lwia część stanowiła angielska.

— — — — —
Ósmego maja to było, pod wieczór, kiedy zarządzono alarm dla naszego baonu. Tylko oficerowie wiedzieli, że to już się zaczyna. Szeregowym kazano powiedzieć, że szturm na Monte Cassino został odwołany, a jedziemy tylko dla złuzowania 14 Baonu, który jest w obronie. Robiono to przez wzgląd na zachowanie tajemnicy. Nie dowierzano Ukraińcom, których był pewien procent w naszym wojsku. Gdy się więc dostatecznie zciemniło, zaczęli się chłopaki ładować na samochody. Każdy ścisnął swą broń w garści i miał powagę w oczach. Jechalibyśmy tak może z pięć kilometrów — resztę drogi musieliśmy zrobić pieszo ze względu na to, że tu już się gała i celnie — artyleria niemiecka. Idziemy teraz — szybko, szybko przez otwarte pole pod ostrzałem nieprzyjaciela. Chodzi o to, żeby jak najprędzej dostać się do wąwozu Cavendish, którym dalej pójdziemy. Tam bezpieczniej... Jest już wreszcie zbawczy wąwóz... Niestety... tu też sięgają szwabskie pociski. Przechodzimy właśnie w wąwozie, przez miejsce, gdzie przed paroma godzinami był ogromny skład amunicji amerykańskiej. Teraz

się już tylko kurzyło... Celna seria z niemieckiego Nebelwerfera (sprężony móździerz, tzw. „krowa”) zamieniła skład amunicji najpierw w piekielny wulkan — teraz w pogorzelisko...

Gryzący dym zaścięzał dno wąwozu. Wśród dymnych powłok iskrzyły się jeszcze w nocnych ciemnościach tu i tam żar czerwony pietrzyły się stosy spalonych i naepczniałych trupów: koni, mułów oraz... ludzi. Gdzieś niedaleko jeszcze wybuchał zapóźniony pocisk czy granat. A na zboczach wąwozu, nad tym dnem piekła, kipiała, pieniała się zieloność i rozkwitały na biało jakieś krzewy — może jaśminy. Majowa noc, niezapomniana noc. Wreszcie minęliśmy niebezpieczne pogorzelisko bez wypadku, a ponieważ świt się już robił, zaczynamy się wdrypywać na bardzo strone zbocze, przeciwległe od strony nieprzyjaciela więc i jego ognia. Na dnie wąwozu nie mogliśmy pozostać, bo tam wtedy przecież prowadził szlak komunikacyjny od i dofrontowy, a na zboczu było bezpiecznie. Na tym więc zboczu, wśród drzew oliwkowych, przesiedzieliśmy dzień cały w bardzo niewygodnych pozach — ani siedzieć, ani leżeć! — pełno wszędzie kamieni. A i uważać trzeba było bardzo, gdyż co chwila z szumem toczyła się z góry lawina glazów, strącona nogą niezdarne sąsiada, będącego na wyższym poziomie. Upał był wtedy nie miłosierny, wojsko zmęczone srodze. Do tego stopnia był każdy apatyczny, że nawet nie interesowaliśmy się po jednym artyleryjskim, odbywającym się w naszych oczach i bezpośrednio

Sensacyjny list marynarza Willy Lüdtkę

Co robią Niemcy na wyspie Fehmarn

Adm. niemiecki zapowiada odrodzenie Wielkich Niemiec

BERLIN (PAP). Dziennik „Neues Deutschland” ogłosił list marynarza Willy Lüdtkę na temat sytuacji na wyspie Fehmarn w brytyjskiej strefie okupacyjnej Niemiec. W liście tym czytamy m. in. „tysiące internowanych marynarzy i oficerów b. niemieckiej marynarki wojennej na wyspie Fehmarn w dalszym ciągu pełnią czynną służbę wojskową. Oficerowie w całkowitym umundurowaniu z orderami, naramiennikami i szpadami codziennie dokonywują apelów i kierują ćwiczeniami”.

Porzucenie swego oddziału bez zezwolenia (np. odwiedzenie sąsiedniej wsi), niedbały ubiór (bez hełmu stalowego lub z rozpiętym kołnierzem podczas znajdowania się na posterunku), nie oddawanie honorów wojskowym itp., podlega ukaraniu 1-3-letnim lub ścisłym aresztom.

Zwariowany ale odznaczający się „służbiestwością” admirał hitlerowski Rieve, który po upływie 8 miesięcy od zakończenia wojny ukazał się na wyspie Fehmarn w pełni gali wraz

ze swym sztabem, na jednej z uroczystości oświadczył internowanym marynarzom mniej więcej co następuje: „Należy przyznać, że obecnie „leżymy”. Jednakże koalicja wrogów nie będzie trwać wiecznie, a wówczas wybiję godziną odrodzenia politycznego i wojskowego Wielkich Niemiec. Wtedy będziemy mogli posiadać znowu niemiecką marynarkę wojenną. Wobec tego powinniśmy tutaj nadal umacniać nasze stare cnoty żołnierskiej”.

Amerykanie utrzymują Niemców

Tylko 4 proc. wynosi eksport niemiecki za import ameryk.

FRANKFURT n/Menem (ZAP). Gen. Mac Marney ogłosił sprawozdanie, z którego wynika, że Amerykanie będą popierali wszystkie wysiłki niemieckie, zmierzające do jedności gospodarczej Niemiec. „Brak porozumienia gospodarcze-

go między strefami jest powodem, że przemysł niemiecki nie jest należycie wykorzystywany i stopa życiowa Niemców nie osiąga norm, dozwolonych postanowieniami poczdamskimi. Wywóz towarów przemysłowych ze strefy amerykańskiej wartości swoją pokrywa zaledwie 4% importu. Tym samym w najmniejszym stopniu nie pokrywa kosztów okupacji amerykańskiej. Jedynym pomysłem obładowania gospodarki ubiegłych miesięcy jest poprawienie się sytuacji finansowej we wszystkich trzech krajach okupacji amerykańskiej. W dwóch krajach zanotowano nadwyżki budżetowe.

Kroniki policyjne notują dalszy wzrost przestępczości, który zdaniem gen. Mac Marney'a ma swoje źródło w zagęszczeniu przestępców niemieckich z Polski.

Przedłużenie rozejmu

LONDYN (FA). Z Nankinu donoszą, że rząd centralny w Chinach ogłosił przedłużenie rozejmu na czas nieograniczony. Gen. Cziang-kai-szek oświadczył, że gotów jest prowadzić dalsze rokowania, lecz ostrzegł, że wojska rządowe będą walczyć, jeśli ktoś zaatakuje.

Krwawe rozruchy w Indiach

LONDYN (FA). Z Indji donoszą o nowych rozruchach, w których ponad 20 osób zostało zabitych. Gwałtowne starcia miały miejsce między Hindusami a muzułmanami.

Minister Stańczyk w drodze do Ameryki

WARSZAWA (PAP-FA). Z Polski do Ameryki wyjechał min. pracy i opieki społecznej Jan Stańczyk. Będzie on delegatem Polski przy ONZ na okres nieobecności dr Lange.

publicznej” przeciwko niedomaganiom sądu. A nie trzeba zapominać, że sąd to jedna z rzadkich gałęzi władz Państwa, która stała się gotowa do usług Narodowi odrazu, mimo, że cierpi wszystkie braki powojennego życia tak samo, jeśli nie więcej od innych resortów. Nie trzeba jednak zapominać, że istota bytu sądu, dopóki ta instytucja na tę nazwę zasługuje, to obrona prawa. Nie można więc od sądów wymagać, by prawo lekceważyły i wykrecali przepisy prawa stosownie do potrzeb nieuchwytnego, przez hitlerzyzm polecanego poczucia prawnego narodu.

Kto śledził w historii przemiany ustroju demokratycznych na despotyczne i przeciwnie, to spostrzegł niewątpliwie ciekawy objaw, im bardziej się utrwalał despotyzm, tym silniejsza była jego walka z sądownictwem, dopóki wreszcie despotyzm nie przeobraził sądu na swój sposób. Im bardziej gruntował się ustrój demokratyczny, im bardziej naród przez wyrobienie polityczne wyrabiał w sobie poczucie prawa, tym bardziej gruntowała się potrzeba silnego sądownictwa, tym silniejszy był gmach sprawiedliwości. Bo sąd zawsze stojący na gruncie sprawiedliwości, jeśli ma możność swobodnie wypełniać

Czesi już na pozycji!



Massaryk

PARYŻ (FA). Min. spraw zagr. Czechosłowacji — Massaryk, któ-

ry bawi obecnie w Paryżu, by w sprawach dotyczących Czechosłowacji interweniować u ministrów spraw zagr. wielkich mocarstw, oświadczył: „Jeśli mamy rokować nad prawdziwym pokojem, to po uzgodnieniu poglądów między wielkimi mocarstwami trzeba, aby do głosu i ujawnienia swoich poglądów zaproszone zostały wszystkie małe państwa.

Min. Massaryk odbył już konferencję z Mołotowem i prawdopodobnie przyjęty będzie również przez min. Bevina i Bidault.

Pracownik P. U. B. P.

zastrzelił kierownika Wydz. Aprowizacji

Morderstwa dokonał z premedytacją — Zeznaniami wprowadzał w błąd władze śledcze i sąd

GDYNIA (j). Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdańsku na jawnej rozprawie w Gdyni, w dniu 6 ub. m. rozpatrywał sprawę pracownika P. U. B. P. w Wejherowie, Kotowskiego

Stanisława lat 46, oskarżonego o to, że w nocy 24 października ub. r. zastrzelił Feliksa Rutha, kier. Wydz. Apr. i Handl. w Wejherowie. Denata nieprzytomnego znalazła przechodząca Stanisława Schutz z zawodu służąca, o czym powiadomiła natychmiast Józefa Borkowskiego, również pracownika UB. Sąd skazał Kotowskiego na 10 lat więzienia i utratę praw na przeciąg 3 lat. Przyczyną zabójstwa nie ustalono. Oskarżony zeznał, że dokonał morderstwa ze względów patriotycznych, gdyż wiedział, że Rutha należał do AK. Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonego. W czynie jego przejawiało się nie zrozumiałe okrucieństwo i bestialstwo. Po dokonaniu zabójstwa oskarżony Kotowski nie okazał żadnej skruchy, a na rozprawie mętnymi zeznaniami starał się wprowadzić Sąd w błąd.

Amerykanie zwolili niemieckich jeńców wojennych

BERLIN (PAP). Według doniesień amerykańskiej agencji prasowej w Niemczech, gen. Mac Marney, szef amerykańskich sił okupacyjnych, ogłosił komunikat o zwolnieniu wszystkich niemieckich jeńców wojennych z wyjątkiem 140.000 zatrudnionych jeszcze na robotach, którzy będą zwolnieni w końcu listopada. W obzrach pozostaną jedynie, ze względów bezpieczeństwa członkowie SS i podobnych niemieckich organizacji.

Młodość z kraju

Sercem się nie kopie...

Lębork, w czerwcu.

Gwoli zapobieżenia dalszym gwałtom nad Twoją umęczoną nazwą, piszę te słowa pełen obaw, że ktoś w przystępie złości „łebnie” mnie przez głowę... mój ty serdeczny grodzie — Lęborku.

Boję się Ci mówić po imieniu tak jak dawniej, tego nie wolno.

Naprawdę.

Każdy Ci przypisał coś innego i każdy twierdzi, że właśnie według jego pomysłu prezentować się będzie okazale.

I dlatego:

Urząd Pocztowy miłuje Cię za to, żeś Lębork.

PKP twierdzi, że tylko do Lębna pociąg się nie wykołoi.

Zarząd Miejski uznaje Cię za Lębork.

Instytucje pozamiejscowe adresują pod Lębork.

A kim właściwie jesteś?

Tubylcy znają Cię jako „błękitny kraik” i gdy patrzą w dal z punktów

pozamiejskich, widzą mgiełkowo niebieskie opary na tle ciemnych koronkowych lasów.

Czym dla nas jesteś?

Jak dotychczas, miastem, w którym się mało dzieje i które się rozpoczyna kochać, tylko dlatego, że jest swoje.

Czym winienes być?

Tym, czym są inne miasta na zachodzie i wschodzie Polski, które noszą już dawno miano miast kulturalnych.

Czasem chciałoby się widzieć w Tobie małe dziecko, któremu można wlepić pasy, albo glinianą garnek, którego uszlachetnienie możliwe jest tylko w piecu.

Tak, wypalić Ci trzeba niedociągnięcia, powlec glazurą i wlać do wnętrza wszystko co najlepsze.

Wtedy na pewno nie nie wycieczę. Cóż dalej?

Nie leży przede mną żadna książka, nie znam żadnego autora, któryby ją napisał, nie cytuję z niej żadnych wyjątków.

Tylko przez palce mej ręki o stół opartej, patrzę w świat.

Chciałbym zasłonić nimi oczy i czytać tylko te strony światowej księgi, które ślą mi uśmiechy, ale tych jest mało.

Dotykały kiedyś szwabskie wargi nóg króla Jana pod Wiedniem.

A że król Jan nie kopnął któregoś w niemiecką fałszywą twarz, dlatego jest nam tak niezwykle ciężko.

Dziś to samo sprośne plemię całuje nas po dloniach, lasi się — twierdzi w oczy, że jednakże jesteśmy lepsi od innych i więcej kulturalni.

Apeluję!

Obuśmy dobre buty i przyszykujmy się do kopnięcia.

A potem, celując... dokładnie... kopnijmy...

Niech się ono odczepi!

Niech przestanie!

Niech pamięta!

I ja to też zrobię i za siebie i za Szwecję, który słaby i stary siaduje co wieczór na toruńskiej ławeczce, prowadzi rozmowy z samym sobą i kopnąłby dziś z przyjemnością.

Cóż, kiedy stracił już wszystkie siły a pozostała mu tylko dobre złote serce.

A sercem się nie kopie.

Tadeusz Sikorski.

Aby jutro było lepiej...

Dokończenie ze strony 3-ej.

zować wszystkie siły zarówno materialne, jak i psychiczne i bezkompromisową twardą ręką usuwać wszystkie przeszkody, tamujące nasz rozwój, nasz „zryw gospodarczy”. Wołają o to setki tysięcy ha, leżących odłogiem, setki i tysiące różnych placówek gospodarczych nie otwartych, nie objętych, zaniedbanych itd.

Rząd powinien przedsięwziąć wszystko, aby ustabilizować prawnie i moralnie pozycję jednostek gospodarujących na odcinku prywatnym. Formalności, związane z przewłaszczeniem nieruchomości zwłaszcza ziemskich, są b. skomplikowane i b. przewlekłe —

Trzeba stworzyć namiastki pełnoprawnych tytułów własności (dekretom PUR-u czy też aktem nadania ziemi — nadać walor prawny równoznaczny z tytułem własności itd), trzeba zawrzeć kontrakty dzierżawne tam, gdzie uwłaszczenia przeprowadzić na razie nie można, trzeba raz jeszcze i wyraźnie zapewnić, że dalsze etapy nacjonalizacji nie są przewidziane oraz najszerzej i najwydatniej wspierać inicjatywę prywatną, podejmowaną na właściwych odcinkach, trzeba wreszcie przyspieszyć akcję pacyfikacji kraju przez oczyszczenie kresów z band leśnych, a szeregow dministracji publicznej z elementów skrompowanych lub bezpodstępnych dekonników sił wstecznicstwa i marazmu. Tu nie wolno bawić się w humanitaryzm — wyjątkowe

czasy i warunki wymagają wyjątkowego podejścia.

Spółeczeństwo ze swej strony we własnym interesie musi ocenić sytuację, zarzucić podtrzymywanie atmosfery ciągłej tymczasowości, powstającej na pożywek niestrudzonej, jałowej a tak szkodliwej szepcanej legendy, zając bardziej czynną postawę w życiu gospodarczym. Wyczekiwanie, bierność i narzekania „im gorzej tym lepiej”, a nawet „nie ja za to odpowiadam”, pomnażają wielokrotnie trudności, opóźniają dzieło odbudowy, krótko mówiąc — są przestępstwem wobec kraju.

Nie możemy mieć wątpliwości, że z granic zachodnich nie ustąpimy, nie możemy małodusznie tolerować z jakichkolwiek względów czynników wicherzycielskich, bandyckich, czy też żerujących na dobru publicznym, zawodowych malkontentów i nerobów.

Musimy uwierzyć, że jeżeli rząd daje rolnikowi kredyty na odbudowę czy inwestycje gospodarcze, to nie poto, aby wskutek jakichś machinacji walutowych jego warsztat pracy mógł z czasem uciurpieć. Nie możemy wszelkiego zła, niedociągnięć, czy nawet krzywd osobistych stale i wyłącznie przypisywać czynnikom rządzącym, musimy zważyć ogrom piętrzących się trudności, rzetelnie ocenić dotychczasowe osiągnięcia gospodarcze i ustrojowe, współdziałać, przyłożyć własnej ręki do wspólnego dzieła, sami efektywnie przyczynić się, aby „jutro było lepiej”.

Prawo i życie

Napisał Jacek Siedlecki

4. Sąd.

Mówiąc o zetknięciu sądu z prawem nie będziemy wybijać drzwi otwartych — nie będziemy wywozić, że w działalności sądu zachodzi konieczność stosowania prawa. Zakrawałoby to na ironię. Każdy z nas wie o tem doskonale, jak wiąże się sąd z prawem, każdy z nas łączy odruchowo pojęcie sądu z pojęciem prawa.

O tym więc mówić niepotrzeba. Trzeba natomiast zastanowić się nad tym, czy rzeczywiście sąd stoi na drodze życia, czy rzeczywiście jest on hamulcem rozwoju myśli nowoczesnej? Czy sąd zbyt formalizuje prawo? Wszystko to jest oczywiście możliwe. Wszędzie się może zdażyć, że ta czy inna jednostka zbyt formalizuje przepisy, czy to w sądzie, czy w urzędzie, czy nawet w domu prywatnym. Czy to jest jednak wina jednostki czy też wina instytucji w której pracuje? Czy z tego powodu, że takie jednostki się trafiają, to trze-

by zamykać instytucję, w której pracuje? Chyba nie.

Chodzi tu jednak o inną sprawę. Praca stała, długoletnia wyrabia rutynę. Pracownik rutynowany zna szczegóły swej pracy znacznie lepiej od nowo wciągniętych do niej, ale z tego powodu wytwarza się w nim poczucie większego wyrobienia, poczucie zrozumienia u człowieka, który wiedza i praktyka posiadał większe od innych umiejętności. Rutyna jest zaletą wysoko cenioną przez społeczeństwo, w każdym fachu z wyjątkiem sądownictwa. Bo fachowość w sądzie to ściśle przestrzeganie prawa, to dawanie bezstronnej ochrony prawa wszystkim tym, którzy tej ochrony w sądzie szukają, albo którym prawo tę ochronę daje. A npowoczesnego człowieka cechuje egoizm i niecierpliwość. On chciałby osiągnąć swój osobisty cel i to bez zwłoki. Wszystko, co stoi na drodze do tego, pragnąłby zniżyć. I stąd protesty nieznanym „przedstawicieli opinii

swoje zadania, zadania te należyście wypełni. Charakter ten wypacza się pod wpływem nacisku, jaki na sąd wywierają inne władze, którym przeskodzić on może w łamaniu praworządności.

Sąd to instytucja, która bardziej niż jakakolwiek inna styka się z życiem. Życie we wszystkich swych przejawach przesuwa się przed stołem sędziowskim, życie sprawia, że bardzo już przestarzałe ustawy dzięki aktualnym wyrokom sądów nabierają rumieńców życia. Bo ustawodawca nie może przewidzieć zmian życia, luki w prawie wypełnia wyrok. Dzięki temu jest jeszcze możliwe, by w centralnych województwach obowiązywał w dobie samolotu i bomby atomowej kodeks Napoleona, liczący sobie nieomal półtora wieku. Ten sam kodeks obowiązuje zresztą we Francji i w innych państwach. Gdyby nie życiowość sędziów świat byłby zaspany ustawami, bo każda zmiana życia zmuszałaby państwa do gruntownego przerabiania obowiązujących praw, które sądy stosować muszą. Tylko praktyka sądowa wskazuje ustawodawcy gdzie zmiany w prawie są potrzebne i w jakim kierunku powinny iść.

Kalendarz

Środa 3 lipca
Katołicki: Anatola
Słowiański: Miłostawa

BYDGOSZCZ

(a) W Teatrze Polskim dziś o g. 19 przedstawienie przedstawienie Komedii Niewiarowicza „Gdzie diabeł nie może”. W głównych rolach Kasowski, Roslan i Stroińska. Od piątku 5 lipca rozpoczynają się gościnne występy krakowskiego zespołu w osobach: Jadwigi Baronówny, Wiktora Biegańskiego, Kazimierza Szuberta z Mieczysławą Cwiklińską na czele w komedii Zapolskiej pt. „Skiz”. Występy znakomitej aktorki, znanej społeczeństwu naszemu z filmu i gościnnych występów, będą niewątpliwie wielką atrakcją dla bydgoszczan. Od dnia 3 bm. kasa rozpoczęła sprzedaż biletów w godzinach od 10 — 12 i 15.30 — 19.

(a) IV Koncert Symfoniczny odbędzie się w piątek 5 bm o g. 19 w Pomorskim Domu Sztuki. Solistą koncertu, którym dyryguje A. Rezer, będzie prof. Zygmunt Lisicki. Bilety codz. do nabycia w kasie Pom. Domu Sztuki w godzinach od 11 — 13, 15 — 19.

Z notatnika reportera

W Pruszczu 10-letni Czesław Kmieć, skacząc z ciężko załadowanego wozu dostał się pod koła. Pogotowie Ratunkowe przewiozło go do Szpitala Miejskiego w Bydgoszczy. Stan zdrowia chłopca jest ciężki. (stk).

Tragiczny zgon pracownika PKP. W warsztatach Gł. na dworcu kolejowym w Bydgoszczy znany i powszechnie szanowany instalator, 59-letni Wojciech Domeradzki, w czasie manewrowania na sieci torowej warsztatów pociągu, dostał się pod koła jednego z wagonów. Mimo zabiegów lekarza, nieszczęśliwy zmarł po kilku godzinach.

Co? gdzie? kiedy?

TEATR POLSKI

Środa: Gdzie diabeł nie może.
Czwartek: Gdzie diabeł nie może.
Piątek: premiera „Skiz” z Cwiklińską.

POMORSKI DOM SZTUKI

Piątek: g. IV Koncert symfoniczny.

Wystawa Prac Uczniów Szkoły Sztuk Plastycznych — otwarta codziennie od 10 — 13 i od 15 — 18. Wstęp 3 zł.

CYRK (ul. Król, Jadwigi)

Środa, g. 16.30 i 19.30 — 18 atrakcji.

TEATRY ŚWIETLNE

Pomorzanin: Manewry miłosne. Polonia: Maskarada. Góra dziewczęta od 3. 7. Orzeł: Biały murzyn. Wolność: Świat się śmieje. Bałtyk: Świnarka i pastuch.

NAJWAŻNIEJSZE TELEFONY

Komenda miasta M.O. 23-47
Pogotowie Ratunkowe 10-00
Straż Pożarna 11-11
Międzyzmiastowa 00

DYŻUR APTEK

Pod Koroną, Dworcowa 48: Pod Niedźwiedziem, ul. Niedźwiedzia. Przy Bielawkach, Al 1 Maja 91.

Z estrady

III Koncert Symfoniczny (Olga Iliwicka) i Balet Parnella

Misternie został ułożony program III Koncertu Symfonicznego w wykonaniu Wielkiej Orkiestry Symfonicznej m. Bydgoszczy pod dyr. A. Rezera. Uszyliśmy uverture do op. „Idomeneo” prekursora, jeśli wolno tak rzec, Chopina, którego Chopin uwielbiał na równi z Bachem, — W. A. Mozarta, koncert fortepianowy e-moll naszego największego kompozytora i symfonię z Nowego Świata autora, który pełną dłoń czerpał z Chopina, A. Dworzaka. W. A. Mozart (1756—1791), hołdujący początkowo operze włoskiej, w „Idomeneo” poszedł za Gluckiem, atakującym bezdusność i schematyzm włoskiej formy opery. Autor „Orfeo ed Euridice” zaczął być pisać muzykę ściśle szarmonizowaną z librettem, która „podkreślała i wzmacniała nastrój sytuacji bez przerywania akcji, przeskakując jej niepotrzebnymi ozdobnikami” (słowa Glucka z przed

Sztandary bydgoskie odnalezione w Kartuzach

wystawione są w witrynach „IKP” przy placu Teatralnym w Bydgoszczy

BYDGOSZCZ Zgodnie z zapowiedzią Redakcja „IKP” wysłała samochód do Parliu w pow. Kartuskim, gdzie zabezpieczone przez p. Wesierską, krewną ks. Bystronia sztandary i chorągwie zostały wręczone specjalnemu wysłannikowi Redakcji IKP, który przywiózł je do Bydgoszczy.

SZTANDAR CECHU RESTAURATORÓW

Najpiękniejszym a zarazem najcenniejszym z wydatowanych sztandarów i chorągwi kościelnych, jest bogato haftowany sztandar Cechu Restauratorów w Bydgoszczy. Białoczerwony atlas z delikatnym deseniem w kwiaty, obszyty wokół złotą wstążką i frendlami, zdobi po jednej stronie otoczony wieńcem lipowym herb miasta Bydgoszczy i złoty napis „Tow. Restauratorów na m. Bydgoszcz i okolice”. Umieszczone w bocznych rogach daty „1885” i „1928”, wyrażają prawdopodobnie rok powstania Cechu oraz rok poświęcenia sztandaru. Po stronie odwrotnej wśród haftowanych w rogach sztandaru wzorów, widnieje wizerunek Świętej Rodziny.

SZTANDAR OCHOTNICZEJ STRAŻY POŻARNEJ Z KORONOWA

Mały, ale efektownie wykonany jest sztandar Ochotniczej Straży Pożarnej z Koronowa. Na białym atlasowym tle, haft przedstawia gaszącego pożar św. Floriana. W górnym i dolnym rogu rzucone zostało w półkoło hasło: „Bogu na chwałę”, „bliźnim na pożytek”. Po drugiej stronie sztandaru, niedarty tym razem przez Niemców napis „Ochotnicza Straż Pożarna w Koronowie, zał. w 1899 r.”, identyfikuje jego przynależność. Pośrodku herb Koronowa (korona w półkolegę debowych liści). Sztandar uległ częściowemu zniszczeniu przez podarce.

SZTANDAR CECHU KOMINIARZY BYDGOSKICH

Wielki niebiesko-żółty sztandar jest Cechu Kominarzy bydgoskich. Pośrodku tkaniny znajduje się aplikacja przedstawiająca kominarza, poniżej hasło: „Cześć Przemysłowi!” Na odwrocie postać św. Floriana i napis „Cech Kominarski, Bydgoszcz, zał. 26. V. 1874 r.” Na sztandarze widoczne są pod srebrnym haftem i kwiecistymi wzorami gotyckie litery, wyprute napisów niemieckich, co daje możność stwierdzenia, iż sztandar przerobiony został po uwolnieniu Pomorza z rak niemieckich. Brzegi sztandaru uległy również podarciu.

SZTANDARY KOŚCIELNE

Uratowane chorągwie kościelne pochodzą ze zburzonego przez Niemców kościoła Pojezuickiego oraz z kościoła Matki Boskiej Nieustającej Pomocy na Szwederowie. Dwa ze sztandarów należą do Katolickiego Towarzystwa Robotników Polskich na Szwederowie i wykonane zostały przez firmę Gramlewicz w Poznaniu za fundusze zebrane przez ówczesnego prezesa KTRP p. Zielińskiego z Bydgoszczy.

Z chorągwi powycinane zostały w perfidny sposób przez Niemców wszystkie polskie napisy. Pierwsza chorągiew (czerwono-żółta) w miejscach wycięć, powisywane na zielone i fioletowe wstążki. Na akksamitnej tkaninie widoczna jest sylwetka orla, który wypruto. Odwrotną

stronę pokrywają haftowane w kilku kolorach kwiaty. Całość obszyta złotym frendlami.

Drugą chorągiew z białoniebieskiego atlasu w kwiecisty deseń, obszyta złotą taśmą, zdobit kunsztowny haft Matki Boskiej Różańcowej. W rogach pęk czerwonych róż. Z chorągwi zerwany został haft Matki Boskiej co uwidacznia niespójność materiału.

W trzeciej chorągwi, (bordowo-niebieskiej) Niemcy nie wycięli wszystkich napisów, zostawiając pod haftowanym popiersiem Matki Boskiej z Dzieciątkiem Jezus dwie daty „1920” „1935” Miejsca hasel zaszyto popielatymi wstęgami. W rogach chorągwi znajdują się haft białych lilii. Na odwrocie w ramach ludowych wzorów kaszubskich ujęta jest postać NMP.

Wreszcie ostatnia chorągiew w kolorze czerwono-żółtym, napisy ma jak poprzednie wycięte i ordynarnie dziury załatane złotym jedwabiem. W dolnym rogu pozostała data

„1932” Po jednej stronie wzrok przykuwa grubo precyzyjny haft złotym (monstrancja), oraz dwa błękitne białe aniołki, po drugiej emblemat przypominający hafty z poprzednich sztandarów, wykonanych złotym i srebrnym jedwabiem. Napisy jak poprzednio wycięte.

Sztandary i chorągwie wystawione są w jednej z witryn naszego Oddziału na Placu Teatralnym (pod arakadami). Wystawa pamiętek gromadzi codziennie tłumy społeczeństwa, z zainteresowaniem komentującego ich historię i dostępną będzie jeszcze tylko w dniu jutrzejszym, po czym cenne pamiętki narodowe przekazane zostaną uroczystie ich prawowitym właścicielom.

W związku z tym prosimy właścicieli, wzgl. delegacje o odwiedzenie naszej Redakcji w godzinach przedpołudniowych najdalej do czwartku 4 bm. celem omówienia szczegółów aktu wręczenia i ewentualnie wzajemnego udzielenia informacji.

Piętnastoletni „oficer” WP

skazany na umieszczenie w Zakładzie Poprawczym

BYDGOSZCZ (re). Wydział Karny SO rozpatrywał sprawę 15-letniego ucznia siodlarskiego z Bydgoszczy, Majewskiego Tadeusza, oskarżonego o legitymowanie się wobec różnych władz i instytucji zaświadczeniem wystawionym przez Komitet Polski w Hannoverze, w którym, już po podpisaniu go przez prezesa Komitetu nieustalona dotąd osoba dopisała słowa: „pan porucznik”.

Oskarżony przyznał się do winy, wyjaśniając, że po zakończeniu działań wojennych pod wpływem przeczytanych powieści podróżniczych, chciał ujrzeć na własne oczy szeroki świat i przekradł się do Berlina, gdzie poznał jakiegoś Amerykanina, mówiącego po polsku, który zabrał młodego trampa do Hannoveru.

Tęsknota za domem skłoniła oskarżonego do udania się do Komitetu Polskiego, od którego uzyskał zaświadczenie, mające ułatwić mu powrót do Polski. Po podpisaniu dokumentu rzekomo jeden z urzędników dopisał w rubryce — stopień wojskowy — „pan podporucznik”, co oskarżonemu za imponowało do tego stopnia, że przy przyjeździe do Polski w dalszym ciągu podawał się za oficera. Będąc w Krakowie oskarżony udawał nawet Anglika..., aż do czasu aresztowania go przez władze UB i oddostawienia do Bydgoszczy, jako stalego miejsca zamieszkania.

Po wysłuchaniu zeznań świadków i głosów stron, sąd ogłosił wyrok.

Z APROWIZACJI

Wydz. Apr. i H. m. Bydg. komunikuje, iż rzeźnicy winni rozliczyć się z przydziału smalcu za m. kwiecień br. w nieprzekraczalnym terminie do dnia 5 lipca 1946 r. W razie niezaopiniowania w określonym terminie zastosowane będą wobec winnych sankcje karne. Rozliczenia należy składać w Wyd. Apr. i H. (Grodzka 25, pok. 7).

skazujący Majewskiego na umieszczenie w Zakładzie Poprawczym, zawiązując mu wykonanie kary i oddając go pod odpowiedzialny dozór rodziców.

Lekkomyślność czy przywłaszczenie?

Straty Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Tymbarku wynoszą 166 000 złotych

BYDGOSZCZ (re). Wydział Karny SO w trybie postępowania doraznego rozpatrywał sprawę pośrednika handlowego, Chełkowskiego Alfonsa, oskarżonego o przywłaszczenie 166 tys. zł na szkodę Spółdz. Roln.-Handlowej w Tymbarku, pow. Limanowa.

W marcu br. kierownik wspomnianej spółdzielni, mgr Bjeda, przybywszy do Bydgoszczy, aby dokonać zakupu zboża spotkał się z oskarżonym, z którym przebywał w Oświęcimiu. W trakcie rozmowy Chełkowski zobowiązał się zakupić dla Spółdzielni 15 t zboża w cenie 1050 zł za 100 kg. pod warunkiem uzyskania zezwolenia z Ministerstwa Apropriacji i Handlu.

Po wyrażeniu zgody przez zarząd Spółdzielni, do Bydgoszczy przyjechał konwojent p. J. Janca, od którego Chełkowski pobrał 166 000 zł na zakup zboża, jednak towaru nie dostarczył. Zamiast zwrotu pieniędzy, w kwietniu br. wystawił weksle na sumę 175.000 zł, których Spółdzielnia nie przyjęła i sprawę skierowała do prokuratora.

Na rozprawie sądowej oskarżony nie przyznał się do winy, wyjaśniając, że pobrana gotówkę oddał koleśkowi swojemu „Jerzemu”, pośrednikowi w handlu zbożem, którego zobowiązał do przeprowadzenia transakcji. „Jerzy”, po otrzymaniu pieniędzy wyjechał w teren i zaginął.

Ponieważ wezwani świadkowie nie stawili się, Sąd odroczył rozprawę w

Czytelniczość i głos

Czy to jest właściwe?

Ośrodek wolnego handlu w Bydgoszczy koncentruje się w najbardziej nie odpowiednim miejscu. Plac, na którym odbywały się wszelkiego rodzaju transakcje handlowe (nie zawsze „czyste”), jest mały, toteż tłumy ludzi siłą rzeczy zajmują ulicę Przy Zamczysku, łamując przez to normalny ruch uliczny. Przez zatłoczoną ulicę „przedzierając się” muszą autobusy komunikacji miejskiej, samochody, wozy.

Drugim faktem, może jeszcze bardziej godnym napiętnowania jest niezastanowienie i profanacja przez handlarzy progów świątyni Pańskiej. Nieraz się już widziało, jak cały szereg ludzi obsiadł schody, wiodące do kościoła św. Krzyża i tam prowadził normalny handel. Zwykła zaś już rzeczka jest krycie się ludzi podczas deszczu we wnętrzu kościoła.

Czy jest to właściwy stan rzeczy? Myślę, że nie, gdyż oburza to nie tylko katolików, ale i ludzi innych wyznań.

Argus

Wystawa przemysłowa w Gliwicach

GLIWICE (ms). Wczoraj otwarto w Gliwicach wystawę przemysłową Śląska Opolskiego. Na wystawie reprezentowany jest dorobek przemysłu węglowego, hutniczego, technicznego, metalowego, budowlanego, ceramicznego i spożywczego.

600-lecie BYDGOSZCZY 19.4.-19.46

Sport

KS „Zryw”. Dnia 5 bm. o g. 19 w lokalu ZWM przy ul. Marcinowskiego 3 odbędzie się zebranie wszystkich sekcji sportowych „Zryw” w związku z wyjazdem na Zlot ogólnopolski „Zrywów” w Warszawie w dniach 20 do 22 bm. i spotkaniem z reprezentacją ciężkoatletów Warszawy, oraz spotkaniem bokserskim z repr. „Zrywów” Śląska. Stawianictwo wszystkich członków obowiązkowe. Treningi sekcji bokserskiej odbywają się w poniedziałki, środy i piątki od g. 18.30 do g. 20.30 w sali przy ul. Marcinowskiego 3.

(a) Miejski Urząd WF i PW wzywa wszystkich b. członków Zarz. Okr. oraz b. Tow. Kolarskich o przybycie na zebranie w piątek 5 bm. o godz. 18.30 do Miejskiego Urzędu WF i PW

Ola radiowej fali

ROZGŁOSIENIA POMORSKA CZWARTEK, 4 LIPCA

6 00 Progr. og.-polski; 6 20 Progr. na dzień bież.; 6 25 Progr. og.-polski; 8 30 Muz. tan. z płyt; 9 00 Inf. miejscowe i ogł.; 9 10 Dykt. progr. dla radiowców; 11 45 Pog. akt. „Dlaczego i jak dziecko pracuje”; 11 57 Progr. og.-polski; 14 50 Inf. miejsc.; 15 00 Sonata R. Straussa w wyk. Z. Wojciechowskiej i Z. Morskiej; 15 30 Muz. symf.; 15 50 Pog. pt. „Walka z grobami” opr. J. Patalong; 16 00 Progr. og.-polski; 21 00 Muz. rozrywkowa; 21 15 Kwadr. literacki pt. „Zmierzch jednego z pierwszych humanistów bydgoskich” opr. Janina Matysik; 21 30 Konc. życ.; 22 00 Progr. og.-polski; 23 30 Akt. i muz. tan.; 24 00 Zak. aud.

Wł. Bauer.

Rolniku!

NAWOZY SZTUCZNE

pod oziminy zapewnią Ci bogate plony, 100 kg azotniaku i 100 kg. superfosfatu dadzą Ci 465 kg ziarna więcej.

Nie zwlekaj z zakupem do ostatniej chwili

PAP 4170

Punkty sprzedaży:

- 1) drobnicowo bezpośrednio w fabrykach,
- 2) drobnicowo i wagonowo w najbliższej Spółdzielni, w Hurtowniach Centrali Handlowej Przemysłu Chemicznego, u kupców uprawnionych do handlu nawozami,
- 3) wagonowo w Biurze Sprzedaży Nawozów Sztucznych Centr. Handl. Przem. Chem. w Gliwicach, Zawiszy Czarnego 7, w Centrali „Społem” w Łodzi, Zawadzka 1, w okręgowych oddziałach „Społem”.

W całym kraju obowiązują jednolite ceny dla rolnika:

azotniak	zł 650.—	za 100 kg z opakowaniem
siarczan amonu	zł 585.—	za 100 kg luzem
superfosfat 18%	zł 378.—	za 100 kg z opakowaniem
superfosfat 16%	zł 307.—	za 100 kg z opakowaniem
sól potasowa 40%	zł 450.—	za 100 kg luzem

Przy odbiorze wagonowym oraz bezpośrednim z fabryk rabaty.

Centrala Handlowa Przemysłu Drzewnego w Warszawie

Delegatura w Gdyni, ulica Świętojańska 84, tel. 212-51

poleca:

meble biurowe, komplety mieszkań, posadzkę, kompl. skrzynkowe, klepki do boćcek, futryny do drzwi i okien oraz wszelkie wyroby drzewne wchodzące w zakres produkcji Przemysłu Drzewnego po cenach urzędowych

Wymiana i sprzedaż losów 3 klasy loterii

Najszczęśliwsza Kolektura A. Grabarkiewicz

Poznań, Armii Czerwonej 2 — Tel. 30-30 — Konto P. K. O. V-360

PRZETARG
Państwowy Zarząd Wodny w Bydgoszczy, ulica Marcinkowskiego nr 4 ogłasza pisemny nieograniczony przetarg na wykonanie robót rozbiórkowych w budynku PZW w Bydgoszczy przy ulicy Marcinkowskiego nr 4 oraz na wykonanie robót murarskich i ciesielskich przy odbudowie.
Szczegółowe zestawienia i warunki powyższych robót zawarte są w ślepych kosztorysach, które są do wglądu i nabycia w PZW, pokój 7, gdzie również są rysunki do przejrzania.
Termin rozpoczęcia robót rozbiórkowych ustala się na 5 dni od daty zatwierdzenia umowy, termin zaś ukończenia robót na dzień 15 października 1946 r.
Do ofert należy dołączyć kwit na wpłacone w I Urzędzie Skarbowym w Bydgoszczy na rachunek tut. PZW wadium w wysokości 2% wartości robót. Oferty te winny być złożone w PZW oddzielnie w zamkniętych kopertach do dnia 20 lipca 1946 r., godz. 10 z napisem: „Oferta na wykonanie robót rozbiórkowych” oraz „Oferta na wykonanie robót murarskich i ciesielskich”.
Otwarcie ofert nastąpi w dniu 20 lipca, godz. 10.10. Państwowy Zarząd Wodny zastrzega sobie:
1. Prawo unieważnienia przetargu bez podania powodów.
2. Prawo swobodnego wyboru oferenta bez względu na wysokość oferowanej sumy.
Bydgoszcz, dnia 1 lipca 1946 r.
4172r) Państwowy Zarząd Wodny.

Wyjaśnienie.

W związku z ogłoszeniami firmy „OZDOBA” ze Szczecina ul. Al. Wojska Polskiego 14 w I. K. P. Nr 168 z 24 czerwca 1946 r. nr 172 z 28. VI. 46 r. oraz nr 174 z 30 czerwca 46 r. zmuszony jestem wyjaśnić:
1. iż firma moja zarejestrowana w Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy powstała przed założeniem firmy o takiej samej nazwie w Szczecinie, z którą rzeczywicie nie mam nic wspólnego,
2. iż p. Kazimierz z Biliński nie jest moim pracownikiem,
3. iż wymienione wyżej ogłoszenia prasowe, że firma „Ozdoba” w Szczecinie nie odpowiada za p. Bilińskiego o az za zobowiązania mojej firmy zostało umieszczone bez żadnej ku temu przyczyny i z uwagi na zniekształcającą treść znajdującą swoje wyjaśnienie na właściwej drodze.

Marian Charaszkiewicz
Dom Handlowy „Ozdoba” Bydgoszcz
Śniadeckich nr 2.

KONKURS
Państwowy Zakład Zdrojowy w Ciechocinku ogłasza konkurs na stanowisko inżyniera fachowca z dziedziny techniki sanitarnej.
Kandydaci na wyżej wymienione stanowisko zechcą złożyć podania do których dołączyć należy życiorys oraz odpisy:
a) świadectwo obywatelstwa polskiego,
b) dyplom inżyniera,
c) zaświadczenie o wykonywaniu praktyki inżynierskiej,
d) zaświadczenia z odbytej specjalizacji w dziedzinie techniki sanitarnej.
Uposażenie według grupy VI urzędników państwowych wraz z ustalonymi dodatkami.
Podania należy wnieść do Państwowego Zakładu Zdrojowego w Ciechocinku w terminie 14-dniowym od daty ogłoszenia niniejszego konkursu. Państwowy Zakład Zdrojowy w Ciechocinku.

Ka-Pe-Ja
Katowicki Dom Przemysłowo-Handlowy Katowice
ul. Mickiewicza nr 15 — tel. nr 345-57/58
Poleca: **Wszelkie materiały budowlane**
Specjalność: SZLACHETNE TYNKI.

Terrabona

znana od lat wyprawa fasadowa

Terrabona

nie kruszy się i nie opada, zabezpiecza na kilkadziesiąt lat ściany budynku od szkodliwych działań atmosferycznych, nie hamuje naturalnej wentylacji murów, nadaje budynkom piękny ton i monumentalny charakter, podnosi wartość budynku, obniża koszty konserwacji gmachów.

P. A. P. Wagonowo i detalicznie. 4171r

Aromaty owocowe

do lemoniad, soków, wódek itp.

polecamy

Piotrkowskie Zakłady Chemiczne

Łódź, Śródmiejska 22, tel. 200-32

Kupuję:

NICI gumowe w pasmach

SZPAGATY kokosowe, konopne i inne

WORKI 4163r

jutowe, papierowe, oraz wszelkie art. gospodarcze

ARGO Sp. z o. o. - GDYNIA

Dworcowa 11 - tel. 286-10

CYRK nr 1

przy ul. Król. Jadwigi

Rewelacyjny program • 18 atrakcji

dziś 2 przedstawienia

o godz. 16,30 i 19,30

Cyrk pozostaje tylko krótki czas



R. Downar-Zapolski i Syn

Bydgoszcz, ul. Grodzka nr 4

Prowincja za zaliczeniem 3481

Wszystkie przybory mundurowe dla Wojska, Marynarki, Kości, Poczty, Leśników, Harcerzy, oraz baretki i wstążki orderowe wszystkich odznaczeń

dystynkcje, orzełki, guziki, pasy, czapki, patki itd.

żetony sportowe wszelkich konkurencji

po cenach bezkonkurencyjnych poleca Jedyński sklep na Pomorzu

„OZDOBA”

Wielki wybór różnych artykułów galanteryjnych, ozdóbnych, dawco-

nalii oraz stosownych upominków dla każdego. na wszelkie okaz-

296r. Odsprzedażom rabaty! Cenniki bezpłatnie!

KOMUNIKATY

Państwowe Seminarium dla

Wychowawczyń Przedszkoli w

Toruniu przy ul. Leona Szuma-

na 2 przyjmuje zapisy na nowy

rok szkolny. Kandydatki w

wieku 14 do 17 lat po szkole

powszechnie do I klasy 3-letnie-

go Seminarium, kandydatki po

I-szej klasie gimnazjalnej, do

II klasy Seminarium. Kandy-

datki w wieku 18 do 30 lat z

ukończonymi co najmniej 7 kla-

sami szkoły powszechnej; do

2-letniego Seminarium albo na

3-miesięczne kursy dla Wychowawczyń Przedszkoli. (4152r)

ZEBBANIA

7 lipca, o godz. 14 odbędzie

się w Domu Rzemieślniczym

zebranie plenarne Powiatowe-

go Związku Ogrodniczego w

Bydgoszczy. Obecność wszyst-

kich członków konieczna. Zar-

ząd. (4166

HANDLOWE

Wełnę owczą kupuje po ce-

nie wolnorynkowej „Wełna”

Bydgoszcz. 3 Maja 22/7 (3593

Koszule, krawaty poleca Pra-

cownia Krawatów i Koszul w

dużym wyborze po cenach hur-

towych Edward Krysiak Łódź,

Piotrkowska 136, tel. 137-07 po-

trzebni agencji z gotówką. (3922r

Klej kauczukowy do rowe-

rów marki „Victoria” i „Conti-

nent” gwarantowany wysyłamy

za zaliczeniem „Reklama”,

Łódź, Piotrkowska 46. (4127r

„Pończocha Krajowa” Sp. z

o. o., Hurt pończoch, wyrob.

tekstylnych, Łódź, Nowomiejs-

ka 12 — Tel. 100-32. (4149r

Krochmal ryżowy oraz

„Błysk” oryginalny Hoffmanna

— sprzedam. Tel. 12-272. (4143r

Bieliznę damską, męską, ką-

pielówki, pończochy poleca Zo-

fia Serafinowicz. Łódź, Nowo-

miejska 4, sklep. (3921r

Fotografie wleczne na porce-

lanie do nagrobków wykonuje

artystycznie „EL-CHA-FILM”

Warszawa, Jerozolimskie 27

Prowincję informujemy listow-

nie. (3265r

Maszyny biurowe remonty

konserwacja, przebudowa pisma

na układ polski w 24 godz. Za-

kład wyposażony w pełen aso-

tyment części wymiennych. Za-

kupujemy maszyny biurowe na-

wet zniszczone i polamane. Za-

kład Reperacyjny Maszyn Biu-

rowych Janusz Skarbonkiewicz,

Bydgoszcz, Pomorska 53, telef.

30-15. (3403r

Fotoaparaty małoobrazkowe

— Retina - Leica - Contax - Rol-

leifex i inne kupno — sprze-

daż. Jan Pujdak i Ska. Łódź,

Piotrkowska 83. (3523r

Wykwintne kostiumy kąpie-

lowe poleca Wytwórnia tryko-

taż, Jabłoński, Łódź, Lipowa

10/3. (4020r

Pracownia torebek damskich

R. Gajda, Łódź, Piotrkowska

31, tel. 269-04. (4041r

Motor elektryczny trójfazo-

wy mocy 50 do 80 KW 380

Volt od 950 do 1.500 obr./min.

z rozrusznikiem lub bez zakupu

firma Ciszewski, Bydgoszcz, ul.

Sobieskiego 1. (4154

Przybory szewskie, formy,

prawidła oraz obuwi wszelkie-

go rodzaju najtaniej kupisz:

Skład Bydgoszcz, ulica Mag-

dzińskiego 18 (naprzeciw Hali

Targowej). (6315

Wytwórnia bielizny luksusow-

ej i zwykłej Mirosława Sta-

wskiej, Łódź, Kościuszki 93,

m. 25. Zamiejscowym pocztą.

(4088r

Futra, lisy, skórki futerkowe,

materiały włókiennicze, konfek-

cję, galanterię skórzaną pod-

różną kupuje — sprzedaje

Skład Włókienniczo-Futrzarski,

Gdynia, Świętojańska 36. 4165r

Sprzedam urządzenie droge-

ryjne w małym mieście. „KP”

Toruń. (4155r

Futra, lisy, materiały bielskie

kupuje — sprzedaje firma

„Alwir” Gdynia, Świętojańska

75, tel. 272-70. (4164r

Wytwórnia wód gazowych

kompletnie urządzona w Byd-

goszczy pilnie do odstąpienia

z powodu wyjazdu. Oferty

„IKP” Bydg. Nr „4168”. (4168

Klej do dętek wysyłamy za

zaliczeniem. Fr. Zbigniew Ma-

ski, Toruń, Król. Jadwigi 7

(4158r

Łóżko duże i łóżko dziecięce

sprzedam, Bydgoszcz, Król.

Jadwigi 13/4. (4164

Szafa gabinetowa, ciemny

dąb i dywan sprzedam, Bydg.,

Jagiellońska 12 „Samopomoc

Nauczycielska”. (4159

Rurki do fermentacji wina,

cygarniczy szklane za zalicze-

niem wysyła „Reklama”, Łódź,

Piotrkowska 46. (4108r

Heblarka — wyrównarka

kombinowana, szerokości 65

cm., stan bardzo dobry korzy-

stnie sprzedam. Oferty „IKP”,

Bydgoszcz pod „Heblarka”. (4163

ROZNE

Uwaga fotoamatorzy! Labora-

torium fotograficzne wykonuje

wszelkie prace amatorskie. B.

Górski, Bydgoszcz, Poznań-

ska 4. (4055r

Poszukuję fryzjerki i manicu-

ryzystki od zaraz. Fryzjer „Bro-

niśtawa”, Gdynia, ul. Święto-

jańska 13. (4036r

Dr Adam Zubczewski

specjalista chorób oczu

przyjmuje (4181

Szczecin, Al. Piastów 3, m. 3

Dojazd tramwajem 1, 4 i 7.

Akuszerka ze Lwowa przy-

jmuje Panie — zastrzyki — So-

ł. Bieruta 32. (4155r

Potrzebna starsza dziewczyna

do gospodarstwa od zaraz,

chętnie zamieszkuje. Fr. Krau-

se, Ogrodnictwo, Bydgoszcz, Za-

mojskiego. (4161r

Ceratę i gumę na kółka do

wózków kupuje skład wózków,

Bydgoszcz, Pomorska 21, wej-

ście Śniadeckich. (4175

2 pokoje, kuchnię poszukuje

małżeństwo bezdzietne. Oferty

„IKP”, Bydgoszcz pod „UR”.

(4162